

Programmabegroting 2025

Samenleving

1.1 Visie	24
1.2 Kaderstellende beleid notities	25
1.3 Verbonden partijen	25
1.4 Jeugd en onderwijs	26
1.5 Maatschappelijke ondersteuning, sport en cultuur	32
1.6 Bestaanszekerheid, arbeidsparticipatie en inburgering	41
1.7 Veiligheid	45

1.1 Visie

Een gemeente waarin onze inwoners welzijn en perspectief ervaren en volwaardig kunnen deelnemen aan de samenleving. Daarop zetten we vanuit het programma Samenleving in. Dit programma-effect krijgt een concrete vertaling naar maatschappelijke effecten, opgaven en bijbehorende activiteiten in vier deelprogramma's:

- Jeugd en onderwijs
- Maatschappelijke ondersteuning, sport en cultuur
- Bestaanszekerheid, arbeidsparticipatie en inburgering
- Veiligheid

De afgelopen jaren is voor veel van deze terreinen een nieuwe inhoudelijke richting vastgesteld door de gemeenteraad in onder meer het gezondheidsbeleid, de cultuurnota, het koersplan sociaal domein, de nota inburgering, de nota re-integratie, de sportnota en het integrale veiligheidsbeleid. Waar nodig zijn of worden deze nota's geëvalueerd en geactualiseerd, zoals het geval is bij de cultuurnota, het koersplan sociaal domein en de nota inburgering. In 2025 ligt binnen het programma Samenleving de nadruk op de (verdere) uitvoering van dit vastgestelde beleid. Leidend daarbij zijn de koerswaarden zoals vastgesteld in het Koersplan sociaal domein: mensgericht, integraal en samen.

In het licht van de inhoudelijke, maar zeker ook financiële uitdagingen in het sociaal domein, werken we programmabreed steeds meer datagedreven. We gaan in 2025 verder met het programma 'Datagedreven sturing'. Daarbij leren we samen met en van anderen. Zo krijgen we meer inzicht en sturingsmogelijkheden door het leveren van tijdige en betrouwbare sturingsinformatie in combinatie met inhoudelijke keuzemogelijkheden (inclusief consequenties en risico's van die mogelijkheden). Binnen het DUO-brede project 'Kostenbeheersing specialistische jeugdhulp' bouwen we in 2025 voort op de uitkomsten van het programma datagedreven sturen.

1.2 Kaderstellende beleid notities

Voor het programma Samenleving gelden de volgende kaderstellende stukken:

- Afstemmingsverordening Participatiewet Uithoorn 2023
- Beleidsregels Jeugdhulp Uithoorn 2015
- Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning 2017
- Beleidsregels re-integratie Uithoorn 2024
- Beleidsregels verlaging bijstandsnorm Uithoorn 2015
- Koersplan sociaal domein 2020-2023
- Gezondheidsnota 'Uithoorn gezonder en gelukkiger' 2018-2022
- Handhavingsverordening Inkomensvoorzieningen Uithoorn 2015
- Integraal veiligheidsbeleid 2023 – 2026 'Blijven(d) Veilig en Zorgzaam'
- Cultuurnota 2020 - 2023
- Regioplan huiselijk geweld en kindermishandeling 2020- 2025 Amsterdam- Amstelland
- Re-integratieverordening Participatiewet Uithoorn 2023
- Re-integratienota "Iedereen telt mee" 2021-2025
- Beleidsnota nieuwe wet inburgering 'Investeren in Inburgeren, Integreren en Participeren' (2020-2025)
- Integraal Huisvestingsplan (IHP) onderwijs 2020-2036
- Nota 'Sport verenigt! 2021-2028'
- Nota bestaanszekerheid als basis om volwaardig mee te doen 2023-2027
- Verordening Beslistermijn Schuldhulpverlening Uithoorn 2021
- Beleidsregels Schuldhulpverlening Uithoorn 2023
- Verordening Declaratiefonds kindpakket Uithoorn 2024
- Verordening Declaratiefonds maatschappelijke participatie volwassenen Uithoorn 2024
- Verordening Individuele inkomenstoelage Uithoorn 2024
- Beleidsregels Individuele inkomenstoelage Uithoorn 2024
- Beleidsregels Bijzondere Bijstand 2012
- Beleidsregels Collectieve zorgverzekering Uithoorn 2024
- Beleidsregels Wet inburgering gemeente Uithoorn 2022
- Verordening Jeugdhulp Uithoorn 2022
- Verordening maatschappelijke ondersteuning Uithoorn 2020
- Verordening Participatieplatform Sociaal domein Uithoorn 2015
- Verordening Tegenprestatie Uithoorn 2015
- Verordening verrekening bestuurlijke boete bij recidive Uithoorn 2015

1.3 Verbonden partijen

- Gemeenschappelijke regeling AM Match
- Gemeenschappelijke regeling Duo+
- Gemeenschappelijke regeling Openbare Gezondheidszorg (GR OGZ) Amstelland
- Gemeenschappelijke regeling Openbaar lichaam GGD (Veilig Thuis)
- Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland (VrAA)
- Stichting Initiatievenfonds Uithoorn
- Stichting Rijk

1.4 Jeugd en onderwijs

1.4.1 Effecten opgave en acties

Effecten - Wat willen we bereiken?

1. Kinderen en jongeren krijgen volop kansen waarmee zij hun talenten kunnen ontdekken en ontwikkelen
2. Jeugd krijgt passende zorg en voorzieningen geboden om gezond op te kunnen groeien
3. Kinderen en jongeren groeien veilig en zoveel mogelijk in hun eigen omgeving op

Opgave - Wat moeten we verbeteren?

- Bied mogelijkheden voor ontwikkeling, ontspanning en plezier.
- Zet in op preventie, signaleer hierdoor eerder en pleeg passende interventies om complexere problemen te voorkomen.
- Verbeteren aansluiting ondersteuning en zorg voor de complexere problemen met aandacht voor gehele gezin.
- Versterk de mensgerichte en integrale benadering, waarbij er samen met de inwoner wordt gekeken naar mogelijkheden.
- Zo vroeg mogelijk signaleren en aanpakken huiselijk geweld en kindermishandeling.

Acties - Welke acties gaan we daarvoor uitvoeren?

Breed inzetten middelen Nationaal Programma Onderwijs (NPO)

Komend jaar is het laatste jaar voor de uitvoering van de activiteiten voortkomend uit de middelen Nationaal Programma Onderwijs (NPO). Gemeenten hebben van het rijk NPO middelen ontvangen (éénmalig) voor de schooljaren 2021 t/m 2025. Het doel hiervan is om de opgelopen leervertragingen als gevolg van corona terug te dringen. Op basis van de behoeften van de leerling populatie (vooraf in kaart gebracht) is gekozen voor het aanbieden van een divers en breed activiteitenaanbod voor de doelgroepen: 0–4, 4–12 en 12–18 jarigen.

Veel activiteiten van de afgelopen jaren zullen in schooljaar 2024/2025 worden gecontinueerd of afgerond/geborgd, vanwege het succes en de opbrengsten daarvan. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de thuiszittersaanpak, waarin specifiek ingezet wordt op het terugdringen van het aantal thuiszitters binnen onze gemeente. Maar ook de inzet van de cultuurbus, die het mogelijk maakt voor elke school om culturele uitstapjes te ondernemen is de afgelopen jaren goed ontvangen en veelvuldig ingezet.

Komend jaar wordt er nog extra geïnvesteerd bijvoorbeeld op de ondersteuning van jongeren met een beperking die zelfstandig willen leren reizen, passend bij de nieuwe ontwikkeling van het leerling vervoer waar intensiever ingezet wordt op eigen kracht van de leerlingen. In de afronding van dit laatste jaar zullen we doormiddel van een evaluatie met input van alle belangrijke stakeholders bepalen wat de inzet heeft opgeleverd en of voortzetting wenselijk is door borging elders of inzet van andere middelen.

Opzetten pilot peuter/kleuter groep

De peuter/kleuter groep heeft twee jaar als pilot gedraaid. In deze tijd heeft het IKC Het Duet veel ervaring opgedaan en intensief en structureel overleg gevoerd met de betrokkenen. De groep wordt voortgezet in regulier aanbod. Dit is een voortzetting van de samenwerking tussen de kinderopvang en het primair onderwijs. De ervaring met deze groep groeit en kan steeds worden ingezet om de kansengelijkheid te vergroten. Er lopen onderzoeken vanuit het rijk om te kijken naar kansen en effecten van deze groepen. De informatie die hieruit

volgt zal worden meegenomen in besluiten om deze groepen eventueel op meer locaties in de toekomst te openen.

Democracy op alle basisscholen

Het spel Democracy heeft afgelopen schooljaar weer plaatsgevonden in de raadzaal. Een aantal raadsleden heeft hier als spelbegeleider een rol in gehad. Deze inbreng is een unieke kans voor de kinderen van groep 8 om kennis te maken met democratisch burgerschap. Ook komend schooljaar zetten wij het aanbieden van dit spel aan alle basisscholen voort.

Uitrollen preventieve aanpak leerplicht en thuiszitters

Zoals eerder beschreven in de jaarstukken is de preventieve aanpak leerplicht inmiddels ingebed. Door het volgen van de Methodische Aanpak Schoolverzuim (MAS) bij wettelijk gemeld verzuim, werken de klantmanagers onderwijs preventief.

Voor de ondersteuning in de aanpak thuiszitters worden er zoals hierboven genoemd ook komend jaar nog extra gelden vanuit de NPO middelen ingezet om te voorkomen dat er (nog meer) jongeren thuis komen te zitten. Uit de eerdere evaluatie kwam naar voren dat veel jongeren behoefte hebben aan meer aandacht voor de daadwerkelijke reden voor hun verzuim. Voor komend schooljaar zal dit dus een aandachtspunt zijn.

Deskundigheidsbevordering aanpak gezinsgericht werken

Het Sociaal Team wordt in 2025 en de daarop volgende jaren verder geschoold op diverse onderwerpen om regionaal resultaatgericht samen te werken aan veiligheid in gezinnen. Hierdoor kunnen de professionals uit het team aansluiten bij regionale en landelijke ontwikkelingen, zoals de ontwikkelingen rondom Blijvend Veilig.

Stevige lokale teams

Uithoorn is samen met de andere DUO-gemeenten aan de slag gegaan met de opgave rond stevige lokale teams. Deze opgave komt voort uit de Hervormingsagenda Jeugd. Eén van de doelstellingen uit de landelijke Hervormingsagenda Jeugd is dat jeugdigen en hun ouders voor jeugdhulp laagdrempelig en dicht bij huis terecht moeten kunnen. Om dit te bereiken willen de gemeenten inzetten op stevige lokale teams met voldoende expertise en verbinding met specialistische hulp. Het is aan gemeenten zelf om keuzes te maken over de specifieke inrichting van hun toegangsfunctie en lokale teams, afhankelijk van context, schaal, geschiedenis en problematiek. Maar een aantal basiskenmerken en -competenties dienen overal terug te komen: dichtbij, integraal en met mandaat.

Op dit moment verzorgen we als gemeente wel de indicaties en regiefunctie als het gaat om het inzetten van jeugdhulp, maar verlenen we zelf geen basishulp. Daar wordt richting 2027 wel naartoe gewerkt in lijn met de vereisten vanuit de Hervormingsagenda. Op die manier bouwen we aan een stevig lokaal team dat het fundament vormt van het jeugdhulpstelsel en zetten we in op preventie en bieden zelf ook basis jeugdhulp.

Hoofdlijnenbesluit aanvullende jeugdhulp

Binnen het huidige stelsel voor specialistische jeugdhulp werken we samen met de gemeente Amsterdam en de andere DUO-gemeenten aan een gezamenlijke stip op de horizon in 2027. Eind 2026 lopen de huidige contracten af voor de specialistische jeugdhulp. Doel is om te werken aan een toekomstbestendig jeugdhulpstelsel dat financieel beheersbaar is. Daarbij anticiperen we op veranderende wettelijke kaders (bijvoorbeeld vanuit de Hervormingsagenda) en bouwen we voort op wat we al in gang hebben gezet.

Begin 2025 zullen aan de raad richtinggevende uitspraken gevraagd worden in het zogenaamde 'Hoofdlijnenbesluit' en op basis daarvan zullen de voorbereiding in 2025 plaatsvinden van de voorziene veranderingen vanaf 2027. Dit traject heeft een nauwe samenhang met de vormgeving van stevige lokale teams, die als basis zullen gaan fungeren binnen het stelsel en waarbij (indien nodig) aanvullende (specialistische) jeugdhulp kan worden ingezet.

Gebiedsgericht werken in jeugddomein (van preventief tot jeugdhulp)

Bij gebiedsgericht samenwerken (GGSW) wordt de kennis en inzet van de specialistische jeugdhulp dichtbij het lokale team georganiseerd. In individuele casussen kan zo meer vraaggericht gewerkt worden waarbij ieder zijn specialisme inbrengt. Verder kan met een gebiedsgerichte inrichting beter ingespeeld worden op bredere signalen, behoeften en vraagstukken binnen een gebied door de verschillende partners.

In 2024 is een procesbegeleider voor de DUO gemeenten gestart om praktisch met gebiedsgericht samenwerken aan de slag te gaan. Hiertoe wordt een startfoto en aansluitplan gemaakt met de uitvoering en verschillende partijen (huisartsen, gecertificeerde instellingen, lokale teams en zorgaanbieders). Gebiedsgericht samenwerken is een langlopend proces dat ook in 2025 en verder zijn verloop zal hebben. Het hangt in grote mate samen met het ontwikkelen van stevige lokale teams.

Uitvoeren sturingsmogelijkheden project kostenbeheersing specialistische jeugdhulp

In 2023-2024 is als vervolg op de proeftuin specialistische jeugdhulp (onderdeel programma datagedreven sturen), de projecten 'sturen op inhoudelijke beleidslijnen en 'vergroten kostenbewustzijn' een project gestart 'kostenbeheersing jeugdhulp'. In 2024 is daarvan de analyse opgeleverd met aanbevelingen in de vorm van ombuigsporen. Het project bevat acties voor de korte termijn (waaronder gesprekken met verwijzers zoals huisartsen en andere partijen zoals onderwijs) over normaliseren en steviger sturen op de toegang en de (middel-)lange termijn, zoals (laten) ontwikkelen van meer collectieve vormen van jeugdhulp. De eerste ombuigsporen worden inmiddels uitgevoerd en zullen ook in 2025 verder vervolg krijgen.

Uitvoeren regioaanpak 'Veiligheid voor Elkaar'

Er komt een nieuwe regioaanpak huiselijke geweld en kindermishandeling omdat de regioaanpak 'Veiligheid voor Elkaar' op zijn einde loopt. In 2025 zal er dus een nieuwe regioaanpak worden ingezet. Hierin wordt het belang gevoeld om samen aan de opgave te werken om huiselijk geweld, kindermishandeling en seksueel geweld te voorkomen, stoppen en duurzaam op te lossen. Dit wordt gedaan vanuit de gedeelde missie: 'Wij moeten ervoor zorgen dat de generaties na ons een gezond en geweldloos bestaan kunnen leiden. Dat is onze verantwoordelijkheid. Klein of groot, ieder van ons kan en moet daarin iets doen.' Uit deze regionale aanpak volgen lokale acties in de gemeente Uithoorn. Alle acties die lokaal worden ingezet in opvolging van het regionale programma staan opgenomen in het Uitvoeringsprogramma van het Integraal Veiligheidsbeleid.

Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP)

Vanuit het Integraal Huisvestingsplan (IHP) onderwijs 2021-2025 lopen er momenteel twee grote projecten: Vakcollege Thamen en nieuwbouw Vuurvogel. De investering voor het Vakcollege Thamen is in 2023 goedgekeurd door de gemeenteraad, waarmee we vanuit de ontwerpfase komend jaar hopen richting de vergunningsfase te kunnen. Voor de nieuwbouw van de Vuurvogel verwachten we eind 2024 het investeringsvoorstel voor te kunnen leggen aan de raad en indien de raad daarmee instemt dan zullen we in 2025 verdergaan met de ontwerpfase van dit project.

Elke 4 jaar vindt er een herijking van het IHP plaats. In 2025 zal de eerstvolgende herijking van het IHP plaatsvinden en wordt opnieuw de balans opgemaakt voor zowel de korte termijn 2025-2029 als de lange termijn van 2029-2040. Het plan zorgt ervoor dat gemeenten en schoolbesturen gezamenlijk werken aan goede huisvesting voor onderwijs.

Taalachterstanden

Binnen Uithoorn bieden we inwoners die te maken krijgt met een (dreigende) taalachterstand een ruim aanbod aan ondersteuning. Voor kinderen waarbij op jonge leeftijd taalachterstanden worden geconstateerd bieden wij onder andere een voorschools programma. De pilot Meerwijk loopt nog steeds, een initiatief waarin de verbinding tussen de voorschool en de basisschool wordt versterkt. In deze pilot is het verhogen van de ouderbetrokkenheid een van de doelen. De pilot is inmiddels op een aantal onderdelen structureel ingebed. Het doel voor 2025 is om ook de overige delen waar mogelijk structureel in te zetten. Daarna zullen we nadenken over een uitbreiding van deze werkwijze binnen de andere wijken van onze gemeente.

Voor volwassenen is het taalhuis onze vaste partner op het gebied van taalachterstanden en/of laaggeletterdheid. Sinds 2024 zijn we binnen de gemeente gestart met de pilot van de taalmeter Mensen met een bijstandsuitkering worden doormiddel van deze tool getest op hun taalniveau en op basis van de uitkomsten wordt individuele ondersteuning en/of groepsondersteuning geboden om het taalniveau te verbeteren.

Doorgaande lijn kinderopvang en onderwijs

Binnen Uithoorn zetten we al een aantal jaren actief in op de doorgaande lijn. Een soepele overgang van o.a. voorschool naar school helpt kinderen een goede start te maken op de basisschool samenwerking met de kinderopvang, de scholen en de samenwerkingsverbanden zetten we hierop in. De pilot Meerwijk is een voorbeeld waarin nauw samengewerkt wordt tussen kinderopvang, zorg en onderwijs. Komend jaar willen we gebruiken om afspraken hierover te borgen en breder uit te rollen, door o.a. afspraken op papier te zetten tussen de kinderopvang (VE) en het primair onderwijs. Hier zijn in 2024 de eerste stappen voor gezet en dit krijgt in 2025 een vervolg.

Ontwikkelvisie 0-18 jarigen

De Ontwikkelvisie kansrijk, gezond en veilig opgroeien in Uithoorn is in 2022, samen met verschillende partners zoals kinderdagverblijf, primair en voortgezet onderwijs, jeugdzorg en ouders, ontwikkeld om gezamenlijk te komen tot een visie op kansrijk, gezond en veilig opgroeien in Uithoorn. De Ontwikkelvisie bestaat uit 10 pijlers. Ook in 2025 zal verder uitvoering gegeven worden aan de Ontwikkelvisie. Zo is er een werkgroep die zich bezig houdt met de verdere implementatie van de visie. De Ontwikkelvisie is en blijft onderdeel bij de ontwikkeling van de plannen voor de Vuurvogel. Er zijn elk kwartaal brede werkveldoverleggen met het gehele werkveld preventieve jeugdzorg en onderwijs om uitvoering te geven aan de 10 pijlers.

1.4.2 Overzicht baten en lasten

Jeugd en onderwijs	R2023	B2024	B2025	B2026	B2027	B2028
Lasten	13.615	15.585	14.448	13.238	13.226	13.391
Baten	810	1.708	687	687	687	687
Saldo baten en lasten	-12.805	-13.877	-13.762	-12.552	-12.540	-12.704
Toevoegingen aan reserves	0	0	0	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves	0	0	0	0	0	0
Saldo reserves	0	0	0	0	0	0
Saldo	-12.805	-13.877	-13.762	-12.552	-12.540	-12.704

Toelichting

De baten zijn in 2025 € 1,02 miljoen lager dan in 2024. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door:

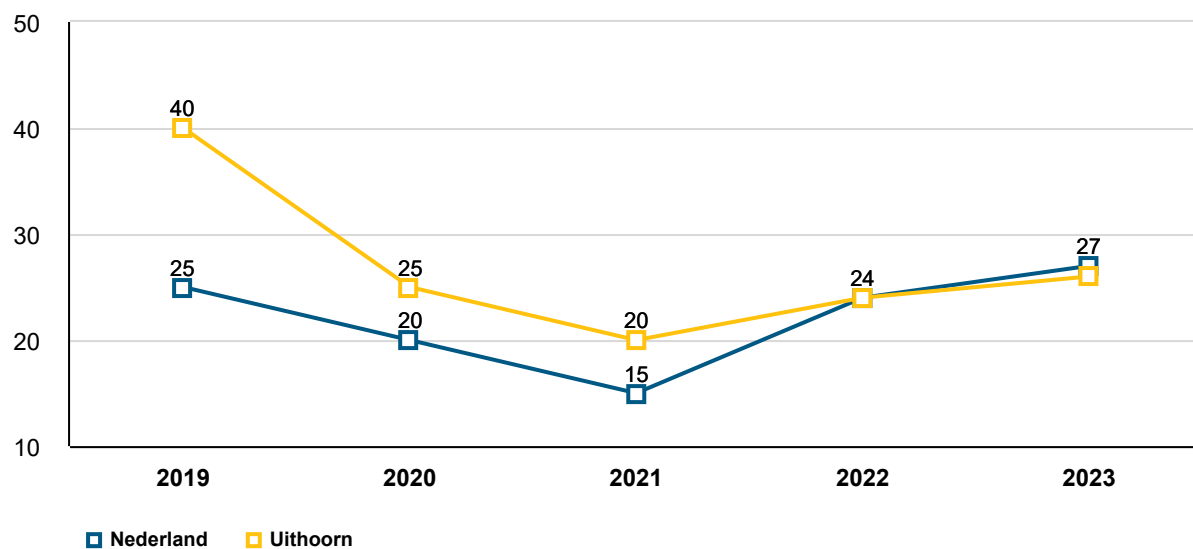
- Lagere baten doordat in 2024 eenmalige hogere Spuk inkomsten zijn opgenomen door restanten uit voorgaande jaren die nog in 2024 mogen worden ingezet (totaal € 0,82 mln.). In 2025 zijn deze extra inkomsten niet geraamd. De effecten van deze Spuk regelingen betreffen Onderwijsachterstandenbeleid (OAB, € 0,31 mln.) en het Nationaal Programma Onderwijs (NPO, € 0,51 mln.). Tegenover deze lagere baten, staan ook lagere lasten.
- Lagere baten door een eenmalige overheveling van de vergoeding van het Centraal Orgaan Asielzoekers (COA) van 2023 naar 2024 voor de onderwijshuisvesting van asielzoekers (€ 0,2 mln.). Tegenover deze lagere baten, staan ook lagere lasten.

De lasten zijn in 2025 € 1,14 miljoen lager dan in 2024. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door:

- Zoals aan de batenkant is toegelicht zijn er eenmalige lasten in 2024 vanuit spuk regelingen waarvoor in 2025 geen middelen zijn opgenomen (totaal € 0,82 mln.). Tegenover deze lagere lasten, staan ook lagere baten. De Spuk regelingen betreffen Onderwijsachterstandenbeleid (OAB, € 0,31 mln.) en het Nationaal Programma Onderwijs (NPO, € 0,51 mln.).
- Lagere lasten door een eenmalige overheveling van de vergoeding van het Centraal Orgaan Asielzoekers (COA) van 2023 naar 2024 voor de onderwijshuisvesting van asielzoekers (€ 0,2 mln.). Tegenover deze lagere lasten, staan ook lagere baten.
- Lagere lasten specialistische jeugdzorg (totaal € 0,15 mln.). Dit bedrag bestaat uit verschillende mutaties. In 2025 was de hervormingsagenda Jeugd verwerkt als een verlaging van de lasten conform de voorschriften van de toezichthouder (€ 1,31 mln.). Het Rijk heeft echter aangegeven dat een deel van de besparingen niet gerealiseerd kunnen worden doordat de uitwerking van de hervormingsagenda vertraging heeft opgelopen. Als gevolg hiervan is een deel van de besparing voor 2025 teruggedraaid en gecompenseerd via het gemeentefonds. Voor hetzelfde bedrag zijn de lasten weer verhoogd (€ 0,63 mln.). Daarnaast heeft er indexering op de budgetten plaatsgevonden (€ 0,53 mln.).
- Hogere lasten door diverse kleine verschillen (€ 0,03 mln.).

1.4.3 Indicatoren

Relatief verzuim

Per 1.000 leerlingen

1.5 Maatschappelijke ondersteuning, sport en cultuur

1.5.1 Effecten opgave en acties

Effecten - Wat willen we bereiken?

1. Inwoners zijn optimaal zelfredzaam.
2. Inwoners die dat nodig hebben krijgen passende zorg en voorzieningen geboden die de kwaliteit van hun leven vergroot.
3. Inwoners voelen zich fysiek en mentaal gezond.
4. De sociale samenhang binnen Uithoorn is sterk.

Opgave - Wat moeten we verbeteren?

- Bied mogelijkheden voor ontwikkeling, ontspanning en plezier.
- Zet in op preventie en signaleer hierdoor eerder en pleeg passende interventies om potentiële problemen te voorkomen.
- Stimuleer een gezonde leefstijl, bevorder mentale gezondheid en faciliteer gezond ouder worden.
- Versterk de mensgerichte en integrale benadering, waarbij er samen met de inwoner wordt gekeken naar mogelijkheden.
- Versterk verbinding van sport & cultuur met maatschappelijke ondersteuning, jeugd en onderwijs, en veiligheid.
- Vergroot de toegankelijkheid van onze welzijnsvoorzieningen en intensiveer het gebruik van onze sport en cultuurvoorzieningen.
- Creëer een beweegvriendelijke openbare ruimte met voldoende plek voor ontmoeting, beweging, ontspanning.
- Versterken van de sociale basis waarbij specifieke aandacht is voor diversiteit, inclusie en kansengelijkheid.

Acties - Welke acties gaan we daarvoor uitvoeren?

Opstellen (actualiseren) speel- en beweegbeleid

In 2024 is het Programma BOSS vastgesteld, waarin bewegen, ontmoeten, spelen en sporten voor de doelgroep 0-100 jaar centraal staat, integraal aangevlogen vanuit het sociaal en fysieke domein. Naar aanleiding hiervan is een uitvoeringsplan uitgewerkt en de eerste locaties zullen in 2025 (verder) aangepakt gaan worden vanuit het nieuwe BOSS-principe.

Uitvoeren beeldenplan en herverdeling van de kunst in de openbare ruimte

De afgelopen jaren is een inhaalslag gemaakt met betrekking tot het inventariseren, inlopen van achterstallig onderhoud en herplaatsen van beelden. Het onderhoud wordt nu bijgehouden en uitgevoerd door Kunstwacht, een organisatie die gespecialiseerd is in kunst in de openbare ruimte. Vanaf 2025 kan verder worden overgegaan tot het plaatsen van nieuwe beelden welke in het onderhoudsplan worden opgenomen.

Doorontwikkeling Uithoorn voor Elkaar: integrale samenwerking met een focus op preventie

Het programma van eisen voor Uithoorn voor Elkaar liep tot 2025. In overleg met Uithoorn voor Elkaar (UvE) worden er voor 2025, in plaats van één beschikking aan de penvoerder voor alle vijf de organisaties, losse beschikkingen afgegeven vanuit de gemeente per organisatie. De samenwerking van partijen en de merknaam Uithoorn voor Elkaar blijven bestaan, maar op deze manier is er meer flexibiliteit en sturing mogelijk vanuit de gemeente en de partners. Vanaf 2025 is het jongerenwerk niet meer belegd bij Videt (Team Sportservice), maar is er één aanbieder. De afspraken voor 2025 worden

aangegaan voor één jaar om de mogelijke financiële keuzes van de raad in het kader van het herbezinningstraject 'Sterk voor de toekomst' mee te kunnen nemen in de afspraken voor 2026.

Continuering regionale aanpak economisch daklozen

Economisch daklozen betreft mensen die dak- of thuisloos zijn geraakt vanwege bijvoorbeeld het verlies van een baan of echtscheiding. Bij deze doelgroep is geen sprake van GGZ-of verslavingsproblematiek. Regionaal (Amstelland-verband) wordt vanaf 2020 samengewerkt in de aanpak economisch daklozen. Begin 2024 zijn de (regionale) beleidsregels economisch daklozen vastgesteld. Op deze manier wordt geborgd dat economisch daklozen uit de regiogemeenten op dezelfde manier worden behandeld, en de toegang een kader heeft om aan te toetsen. Tot en met 2026 zijn er rijksmiddelen via Amsterdam beschikbaar voor de aanpak. Vooralsnog is vanaf 2027 geen financiering beschikbaar vanuit het rijk. Wanneer de dekking vanuit het Rijk na 2026 wegvalt, dan moet gekeken worden of die aanpak gecontinueerd kan worden. In dat geval moeten de regiogemeenten gezamenlijk circa 1,5 miljoen opbrengen. Indien duidelijk wordt dat er geen middelen vanuit het rijk beschikbaar worden gesteld na 2026, zal de raad om een besluit gevraagd worden over het al dan niet (deels) continueren van de aanpak en de bijbehorende middelen.

Momenteel is een pilot voor het jaar 2025 in voorbereiding om te beoordelen of het verstrekken van een urgentie aan gezinnen met een aanzienlijke regiobinding de kosten van de aanpak van economisch daklozen kan drukken. Hierbij zouden (een aantal) gezinnen die in aanmerking komen voor de economisch daklozen aanpak dan in aanmerking kunnen komen voor een urgentieverklaring. Voordat de pilot van start gaat, wordt deze concreet uitgewerkt in regionaal verband. Hierbij wordt bekeken aan welke voorwaarden de gezinnen moeten voldoen en invulling gegeven aan het monitoren van de aantallen, zodat gemeten kan worden of er geen sprake is van een aanzuigende werking.

Implementeren van '10 werkafspraken thuis in de wijk' (tussen gemeente en woningcorporaties) om dakloosheid zoveel mogelijk te voorkomen

In samenwerking met de regio worden de '10 werkafspraken Thuis in de Wijk' vastgesteld en geïmplementeerd. Het streven is om vanaf 2025 officieel van start te gaan met de '10 Werkafspraken Thuis in de Wijk'. Tot die tijd wordt gewerkt met een tijdelijke werkwijze. Deze werkwijze zorgt ervoor dat mensen die, voordat zij werden opgenomen in beschermd verblijf in de gemeente Uithoorn woonden, ook terug kunnen keren naar Uithoorn op het moment dat zij weer voldoende hersteld zijn om met begeleiding zelfstandig te kunnen wonen. Dit gaat via een zogenaamde omklapwoning. Dit is een woning die op naam staat van een zorgaanbieder welke de inwoner begeleid zolang dat nodig is. Jaarlijks beoordeelt de zorgaanbieder in samenspraak met de woningcorporatie of het huurcontract kan worden 'omgeklapt' op naam van de inwoner.

Uitvoeren nieuw maatwerkproduct 'Begeleid Thuis'

In het kader van de doordecentralisatie beschermd wonen zijn er nieuwe inkoopcontracten afgesloten en daarbij is het onderscheid tussen de Wmo-producten maatschappelijke opvang en beschermd wonen bij centrumgemeente Amsterdam komen te vervallen. In plaats daarvan zijn er twee nieuwe producten gekomen: Begeleid Thuis (met & zonder wooncomponent) en Beschermd Verblijf.

Begeleid Thuis (BT) bestaat uit intensieve en/of specialistische begeleiding die plaatsvindt op een zelfstandige of stabiele woonplek en die herstelgericht wordt ingezet op:

- het vergroten en/of behouden van de zelfredzaamheid en participatie aan de maatschappij;
- het voorkomen, oplossen en beheersen van crisissituaties.

De begeleiding bestaat uit het ondersteunen van de cliënt om zelfredzamer te worden op diverse levensgebieden. Begeleid Thuis is een nieuwe maatwerkvoorziening voor het lokale Wmo aanbod. De nieuwe maatwerkvoorziening komt grotendeels overeen met wat voorheen in de regio werd geïndiceerd binnen de Wmo als 'Individuele Begeleiding zwaar' voor de doelgroep mensen met (O)GGZ problematiek en een complexe hulpvraag. Dit is de reden dat inmiddels ruim 20 cliënten overgezet zijn naar de nieuwe maatwerkvoorziening Begeleid Thuis, welke wordt bekostigd vanuit rijksmiddelen die centrumgemeente Amsterdam ontvangt. Op deze manier behouden inwoners de benodigde begeleiding, maar komt de financiering ten laste van rijksmiddelen in plaats van gemeentelijk budget. Ook vanaf 2025 kunnen deze (en nieuwe) cliënten gebruik maken van Begeleid Thuis.

Uitvoeren domeinoverstijgende analyse vraagstukken rond vergrijzing

Vergrijzing is een vraagstuk dat ons beleid de komende jaren op vrijwel alle domeinen zal raken. Hierop dienen we voorbereid te zijn door middel van een domeinoverstijgende analyse, die ons richting zal geven betreffende de gerelateerde opgaven. In deze analyse worden zaken als woon- en zorgbehoefte, eenzaamheid en vrijwilligerswerk meegenomen. De voorbereidingen en start van deze analyse hebben in 2024 plaatsgevonden, met het streven om de analyse in de eerste helft van 2025 af te ronden.

Doorontwikkelen visie en uitvoeringsagenda lokaal preventie akkoord vanuit gezond en actief leven akkoord (GALA)

Tot en met 2023 is het lokale preventieakkoord uitgevoerd. De opgedane ervaringen zijn betrokken bij het opstellen en uitvoeren van het Gezond en Actief Leven Akkoord. Deze brede specifieke uitkering (SPUK) is voor de periode van 2023 tot en met 2026 toegekend aan de gemeente en gaat verder op de doelen vanuit het preventieakkoord, maar vanuit een breder perspectief.

Opvolgen evaluatie en actualisatie Koersplan Sociaal Domein

In 2020 is het Koersplan Sociaal Domein vastgesteld. Centraal daarin stond om in het sociaal domein (nog) meer te gaan werken vanuit de koerswaarden mensgericht, integraal en samen. Waarbij we werken in de geest en vanuit de bedoeling van de Participatiewet, Wmo en Jeugdwet. In 2024 heeft een evaluatie en actualisatie van het koersplan plaatsgevonden, die aan de raad zal worden voorgelegd. Vervolgens willen we in 2025 koersvast, maar gebruikmakend van de geleerde lessen, onze inwoners nog beter van dienst zijn.

Verder ontwikkelen brede uitvraag in toegang sociaal domein

Bij nieuwe aanvragen van inwoners wordt verder gewerkt aan de invoering van een brede uitvraag. Deze is erop gericht om de hulp- of ondersteuningsvraag van de inwoner te achterhalen, om op die manier tijdige, samenhangende, passende en mensgerichte dienstverlening te bieden. Als uit de brede uitvraag blijkt dat er vraagstukken zijn op meerdere leefgebieden, dan vindt er via een breed casuïstiekoverleg vervolgens afstemming plaats over individuele casussen, waarbij indien nodig ook het sociaal team en andere interne en externe partners worden betrokken. Het streven is om zo ook het aantal contactpersonen en overdrachtmomenten voor inwoners zoveel mogelijk te beperken. In 2025 wordt verdergegaan met de verdieping en borging van deze werkwijze.

Versterken verbinding armoede/sport/cultuur

In 2025 gaan we verder met de integrale samenwerking en de verbinding leggen tussen de verschillende beleidsvelden. Een daarvan is cultuur en sport te verbinden met armoede, zodat inwoners van Uithoorn laagdrempelig toegang hebben tot culturele en sportieve activiteiten. Naast het reeds bekende Jeugdfonds Sport en Cultuur gaan we in 2025 verder met het nieuwe 'Volwassenenfonds Sport & Cultuur', bedoeld voor inwoners tussen 18 en 27 jaar om hen financieel te ondersteunen en zo deelname aan sport en culturele activiteiten en verenigingen mogelijk te maken.

Inzet "kunst op recept".

Kunst op Recept is bedoeld voor mensen met psychosociale problemen. Dat zijn problemen die ontstaan door ingrijpende gebeurtenissen, zoals relatieproblemen, verlies van werk of een zieke partner. Mensen met psychosociale problemen hebben vaak baat bij iets anders dat hun gevoel van welbevinden vergroot. Dat kan vrijwilligerswerk of sport zijn, maar ook een kunstzinnige activiteit. In 2025 wordt kunst op recept in combinatie met welzijn op recept aangeboden. Hierbij wordt ook de samenwerking met de regiogemeenten gezocht.

Updaten lokaal sportakkoord (inclusief vergroten brede betrokkenheid)

In 2025 wordt het lokaal sportakkoord vanuit de brede specifieke uitkering Gezond en Actief Leven Akkoord (SPUK GALA) gefinancierd. Dit akkoord heeft als doelstelling een integrale aanpak voor gezonde en vitale inwoners te realiseren. Het sportakkoord is hier tot en met 2026 in opgenomen. In 2024 is de kerngroep van het sportakkoord uitgebreid met bestaande en nieuwe partners. In 2025 wordt met deze kerngroep verder gewerkt aan de doelen van het sportakkoord. Hierbij wordt ingezet op centrale initiatieven geïnitieerd vanuit de kerngroep, maar blijft ook ruimte voor lokale initiatieven. De centrale initiatieven hebben als uitgangspunt dat ze zich richten op een brede doelgroep, waarmee brede betrokkenheid wordt gestimuleerd.

Onderzoeken en uitwerken verbreding informatiepunten in de wijk

We blijven zoeken naar mogelijkheden om een laagdrempelige toegang voor inwoners in de wijk te organiseren, zoals dat bijvoorbeeld reeds gebeurt met de spreekuren voor de aanvraag van de collectieve zorgverzekeringen, energietoelagen en belastingaangifte, en met het Info- en Adviespunt in winkelcentrum Zijdelwaard en het meldpunt zorg en overlast in de bibliotheek. Vanuit bestaanszekerheid zal verder gekeken worden naar mogelijkheden om meer zichtbaar te zijn in de meest kwetsbare wijken, zodat inwoners laagdrempelig terecht kunnen voor vragen op verschillende levensgebieden, zoals de pilot Geldpunt in Zijdelwaard. In 2025 blijft er aandacht voor een 'netwerk' toegang binnen Uithoorn, waarbij het voor de inwoner niet uitmaakt waar de ondersteuningsvraag gesteld wordt.

Ontwikkelen project 'Veilig op de fiets naar school'

Veilig op de fiets naar school is opgenomen in lopend beleid. In 2025 zullen er kleine acties/ evenementen zijn op gezette tijden vanuit partners, scholen en de beleidsterreinen sport en veiligheid, bijvoorbeeld bij de start van het schooljaar.

Follow-up scan beweegvriendelijke omgeving

De uitkomsten van de beweegvriendelijke omgeving (BVO) scans zijn onder meer meegenomen in het nieuwe speelbeleid en worden meegenomen in het renovatie-ontwerp van de openbare ruimte in Thamerdal. Als er aanleiding is, zal de BVO-scan ook op andere plekken ingezet worden.

Realiseren permanente locatie Scouting Admiralengroep Uithoorn

In 2022 heeft de raad besloten om de locatie tussen het noordelijke parkeerterrein en het voormalige waterreservoir aan te wijzen als locatie voor herhuisvesting van Scouting Admiralengroep en een investeringskrediet toe te kennen voor o.a. het bouwrijp maken van de gronden. De Scouting heeft ondertussen een conceptvoorstel voor een clubhuis aangeleverd. Ook zijn we in gesprek over de herinrichting van het perceel in het Libellebos. Hiervoor wordt vervolgens een samenwerkingsovereenkomst opgemaakt om alle afspraken in te vervatten

Als de stukken compleet zijn en naar beider tevredenheid kan het college een besluit nemen en kan de planologische procedure door de Scouting worden opgestart. Hierna kan (de aanbesteding van) het bouw- en woonrijpmaken starten en vervolgens de bouw van het clubhuis. Uitgesproken is dat het streven is dat dit in 2025 zal worden afgerond.

Uitbouwen project 'DitZijnWij'

Vanuit het streven om een inclusieve, diverse gemeente te zijn met extra aandacht voor kansengelijkheid, is het project 'DitZijnWij' in het leven geroepen. Voor 2025 zet het project zich verder in voor inclusie en diversiteit door inwoners van verschillende lagen, culturen en 'bubbels' te verbinden. Dit gebeurt door verschillende activiteiten te organiseren zoals: Over de Streep, Buurtendag en Flitsontmoetingen. De beweging die DitZijnWij binnen Uithoorn met inwoners is begonnen, wordt in 2025 uitgebreid. Zo zal de verbinding worden gezocht met het initiatief van een interreligieuze dialoog, waarbij gekeken zal worden of die uitgebreid kan worden tot een interculturele dialoog.

Opzetten en intensiveren buurtkamers

De buurtkamers in Uithoorn en De Kwakel zijn belangrijke plekken waar inwoners samen kunnen komen en waar ruimte is voor initiatieven van inwoners, clubs en verenigingen. Voor 2025 zet de gemeente in op breder gebruik van de buurtkamers door initiatieven vanuit de wijken, verenigingen en clubs te ondersteunen en aan te moedigen. Vanuit de welzijnspartner zorgt sociaal beheer van een aantal van deze locaties voor deze ondersteuning. De wijkcoach heeft voor 2025 de opdracht om initiatieven binnen de wijk op te halen en te activeren. Waar mogelijk is het collectiveren (meer aanbod voor groepen) een onderdeel van de inzet van buurtkamers.

Cultuurcoach

De cultuurcoach stimuleert deelname aan cultuur, verbindt cultuur met andere sectoren en ondersteunt cultuuraanbieders. Het is een echte bruggenbouwer. In 2023 is de cultuurcoach voor het eerst ingezet en deze inzet zal in 2025 worden voortgezet. In 2025 gaat de cultuurcoach in de omgeving van de scholen een divers aanbod van activiteiten organiseren samen met de jongeren. Te denken valt aan workshops, creatieve labs en producties. Hierbij wordt naast de samenwerking met de jongeren zelf ook de samenwerking gezocht met het onderwijs en het culturele veld in Uithoorn. In 2025 worden zoveel mogelijk jongeren met diverse culturele achtergronden uit Uithoorn betrokken.

Aanpassen Verordening en Beleidsregels Maatschappelijke Ondersteuning

In 2026 vervangt het Rijk het huidige abonnementstarief in de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) door een inkomensafhankelijke eigen bijdrage. Deze wetswijziging wordt per 1 januari 2026 verwacht. Daarom dienen wij in het jaar 2025 voorbereidingen treffen om de verordening en beleidsregels hierop aan te passen. In 2025 richten we ons op

het herzien van deze documenten, afstemming met de uitvoering en de Adviesraad Sociaal Domein, en duidelijke communicatie richting onze inwoners en zorgaanbieders.

1.5.2 Overzicht baten en lasten

Maatschappelijke ondersteuning, Sport en cultuur	R2023	B2024	B2025	B2026	B2027	B2028
Lasten	16.983	19.779	19.532	15.400	15.225	15.178
Baten	5.593	5.502	4.853	1.067	694	694
Saldo baten en lasten	-11.391	-14.277	-14.679	-14.334	-14.531	-14.483
Toevoegingen aan reserves	0	0	0	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves	0	0	0	0	0	0
Saldo reserves	0	0	0	0	0	0
Saldo	-11.391	-14.277	-14.679	-14.334	-14.531	-14.483

Toelichting

De baten zijn in 2025 € 0,65 miljoen lager dan in 2024. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door:

- Lagere baten doordat in 2024 eenmalige inkomsten zijn opgenomen vanuit Spuk regelingen waarvoor in 2025 nog geen middelen zijn opgenomen (totaal € 0,38 mln.). Deze Spuk gelden worden in 2025 geraamd, zodra daar beschikkingen van zijn ontvangen vanuit het Rijk. Tegenover deze lagere baten, staan ook lagere lasten. De Spuk regelingen betreffen een vergoedingen voor uitvoeringskosten met betrekking de Toeslagenaffaire (€ 0,17 mln.), Spuk rijksbijdrage voor impulsaanpak winkelgebied met betrekking tot het Schansgebied (0,09 mln.) en de gezamenlijke Spuk Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) en Integraal Zorgakkoord (IZA) (€ 0,12 mln.).
- Hogere baten voor Spuk regeling opvang Ontheemden Oekraïne (€ 0,46 mln.). Voor 2025 is op basis van het aantal opvangplekken een inschatting van de baten gemaakt. Deze worden hoger ingeschat dan in 2024. Hiermee worden gemeenten geacht de lasten voor de opvang te kunnen bekostigen. De baten en lasten voor deze Spuk regeling zijn neutraal verwerkt in de begroting 2025 (zie ook toelichting bij de lasten).
- Lagere baten doordat in 2024 (eenmalige) inkomsten zijn opgenomen voor bijdragen van derden waarvoor in 2025 lagere of geen middelen zijn opgenomen (totaal € 0,73 mln.). Zo is de bijdrage voor vergoeding van kosten van de verhoogde asielinstroom in 2025 lager (€ 0,63 mln.). Daarnaast is er een eenmalige bijdrage in 2024 vanuit Amsterdam voor de inzet van Blijvend Veilig (0,10 mln.). Tegenover deze lagere baten staan ook lagere lasten.

De lasten zijn in 2025 € 0,25 miljoen lager dan in 2024. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door:

- Zoals aan de batenkant is toegelicht zijn er eenmalige lasten in 2024 vanuit Spuk regelingen waarvoor in 2025 nog geen middelen zijn opgenomen (totaal € 0,29 mln.). Deze Spuk gelden worden in 2025 geraamd, zodra daar beschikkingen van zijn ontvangen vanuit het Rijk. Tegenover deze lagere lasten, staan ook lagere baten. De Spuk regelingen betreffen de uitvoeringskosten met betrekking de Toeslagenaffaire (€ 0,17 mln.) en de gezamenlijke Spuk Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) en Integraal Zorgakkoord (IZA) (€ 0,12 mln.).

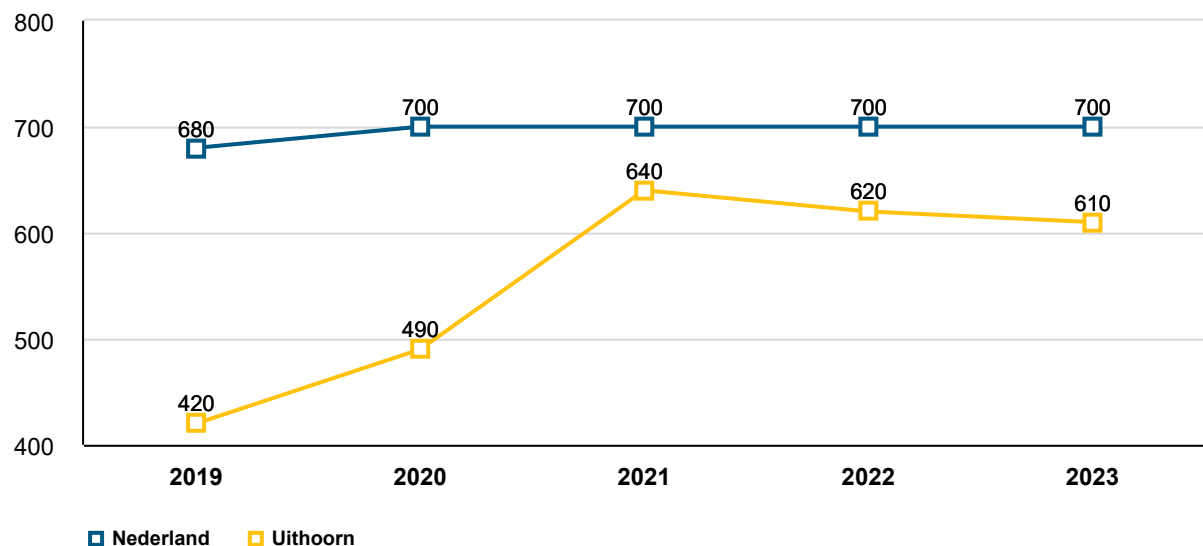
- Hogere lasten Opvang Ontheemden Oekraïne (totaal € 1,56 mln.). De hogere lasten zijn tweeledig. Enerzijds is er in 2024 eenmalig een voordeel opgenomen doordat de uitgaven lager zijn dan de vergoeding in de Spuk regeling (€ 1,1 mln.). De regeling laat in 2024 toe om het overschot als gemeente te behouden. Anderzijds is in 2025 op basis van het aantal opvangplekken een nieuwe inschatting gemaakt van de vergoeding (baten). Deze vallen hoger uit dan in 2024 (€ 0,46 mln.). Voor 2025 is het echter nog onzeker of een eventuele hogere vergoeding dan de uitgaven behouden mag worden. Om deze reden zijn de uitgaven en inkomsten voor deze Spuk regeling in 2025 neutraal opgenomen (zie ook toelichting bij de baten).
- Lagere lasten doordat in 2024 (eenmalige) lasten zijn opgenomen die worden bekostigd uit bijdragen van derden, waarvoor in 2025 lagere of (nog) geen middelen zijn opgenomen (totaal € 0,73 mln.). Zo zijn de kosten van de verhoogde asielinstroom in 2025 lager (€ 0,63 mln.). Daarnaast is er in 2024 extra inzet vanuit een eenmalige bijdrage van Amsterdam met betrekking tot Blijvend Veilig (0,1 mln.) waar wordt gewerkt aan verdere implementatie van de werkwijze Blijvend Veilig bij het sociaal team en ketenpartners. Uithoorn is binnen onze regio samen met Amsterdam Noord proeftuin van Blijvend Veilig. Tegenover deze lagere lasten staan ook lagere baten.
- Hogere lasten voor rente en afschrijving door investeringen vanuit het Meerjaren investeringsplan Sport (MIP) (€ 0,06 mln.).
- Lagere lasten doordat in 2024 eenmalig subsidie is opgenomen voor de instandhouding van de monumentale delen van de Schanskerk en de pastorie (€ 0,92 mln.).
- Lagere lasten asiel en migratie (€ 0,14 mln.). In 2024 zijn eenmalig extra lasten opgenomen met betrekking tot tijdelijke inhuur voor een beleidsadviseur Asiel- en migratieketen. Vanaf 2025 is deze opgenomen in de vaste formatie. Daarnaast is er in 2024 eenmalig budget opgenomen voor locatieonderzoek tijdelijke opvang asielzoekers.
- Lagere lasten door het samenvoegen van de eerder afzonderlijke subsidiebeleidsregels voor Jongerenwerk en Specialistische Jongerenwerk. Dit leidt tot een verschuiving van subsidiemiddelen uit het deelprogramma Maatschappelijke ondersteuning, Sport en cultuur naar het deelprogramma Veiligheid, exclusief indexering (€ 0,11 mln.).
- Lagere lasten die voortkomen vanuit een herbezinning op taken, waarbij gekeken is naar bestaande taken die op een andere of slimmere werkwijze vormgegeven kunnen worden (totaal € 0,10 mln.). Zo wordt beoogd om de bestaande werkzaamheden maatschappelijke begeleiding onder te brengen binnen de Spuk regeling voor Inburgering waardoor lokale middelen worden vrijgespeeld (€ 0,06 mln.). Daarnaast zal de andere werkwijze door het samenvoegen van Jongerenwerk en specialistische Jongerenwerk naar verwachting een voordeel opleveren doordat er meer ingezet wordt op de doelgroep die ondersteuning nodig heeft en minder op activiteiten voor iedereen (€ 0,04 mln.).
- Lagere lasten doordat in 2024 eenmalige lasten waren opgenomen voor energiecompensatie buurt- en dorpshuizen en eenmalige hogere kosten maatschappelijke begeleiding statushouders (€ 0,05 mln.).
- Hogere lasten door indexering subsidieplafonds (€ 0,06 mln.).
- Lagere lasten voor datagedreven sturen en monitoring. In 2024 is eenmalig budget opgenomen voor het project kostenbeheersing Jeugdhulp en het uitvoeren van een impactanalyse vergrijzing (€ 0,09 mln.).

- Hogere lasten WMO (totaal € 0,43 mln). De stijging van de budgetten hebben betrekking op indexering (€ 0,29 mln.) en reeds bij de Kadernota opgenomen volumetoename (€ 0,25 mln.). Daarnaast zijn er ook lagere lasten, omdat er in 2025 een groter effect is te verwachten vanuit de herbezinning van taken waarbij cliënten met betrekking tot wmo individuele begeleiding met een psychiatrie en of verslavingsproblematiek naar Amsterdam worden overgedragen voor trajecten die worden bekostigd uit rijksbudget (€ 0,10 mln).
- Hogere uitgaven voor de begroting van de verbonden partij Openbare Gezondheidszorg Amsterdam-Amstelland (OGZ AA) en Veilig thuis, met name als het gevolg van indexeringen (€ 0,07 mln.).

1.5.3 Indicatoren

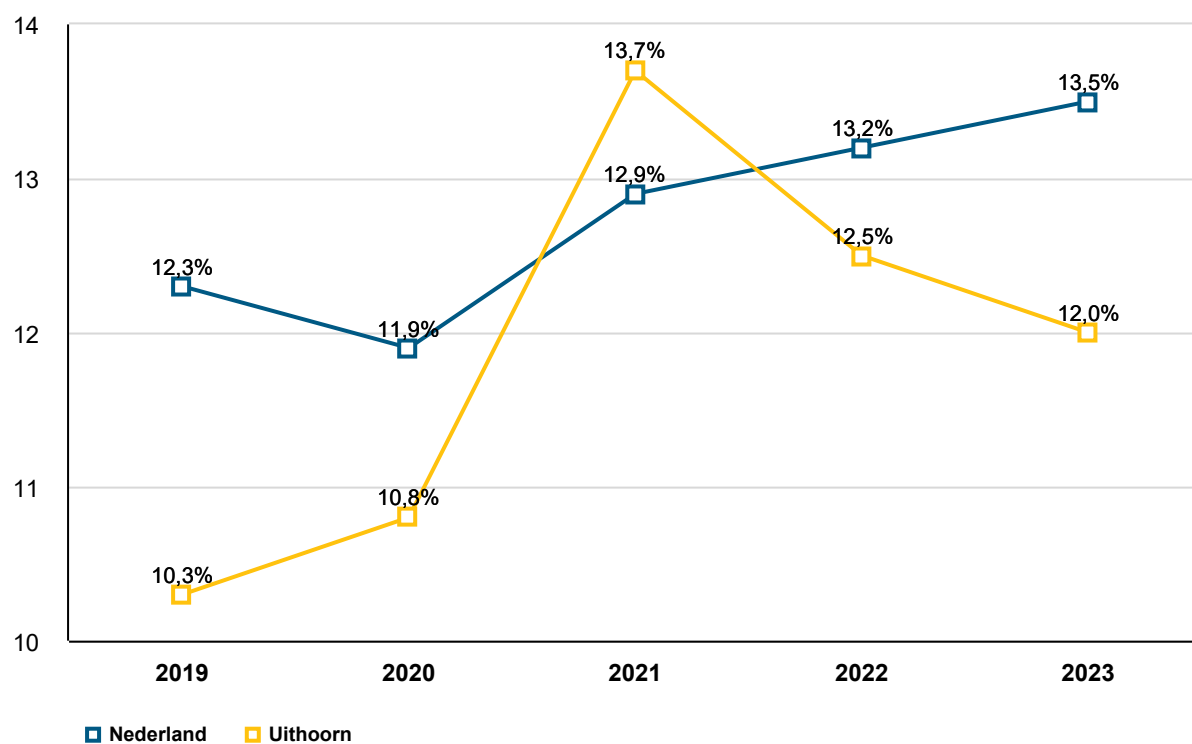
De verplichte indicatoren cliënten met een maatwerkarrangement Wmo per 10.000 inwoners en het aantal jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp worden hieronder weergegeven:

Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo

per 10.000 inwoners

Jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp

1.6 Bestaanszekerheid, arbeidsparticipatie en inburgering

1.6.1 Effecten opgave en acties

Effecten - Wat willen we bereiken?

1. Inwoners hebben de zekerheid dat zij in hun eerste levensbehoeften kunnen voorzien
2. Inwoners zijn financieel zelfredzaam
3. Inwoners nemen naar vermogen deel aan het arbeidsproces
4. Inburgeraars zijn geïntegreerd in de Uithoornse samenleving

Opgave - Wat moeten we verbeteren?

- Voorkomen waar mogelijk door inzet op vroegsignalering en preventie.
- Vanuit bestaanszekerheid de verbinding leggen naar woonvraagstukken en duurzaamheid (zoals energiearmoede).
- Versterk de mensgerichte en integrale benadering, waarbij er samen met de inwoner wordt gekeken naar mogelijkheden.
- Aanbieden van een (financieel) vangnet voor inwoners die onvoldoende in eigen inkomen kunnen voorzien.
- Stimuleren en begeleiden naar werk of andere passende dag invulling.
- Begeleiden van inburgeraars en zorgen voor ondersteunende voorzieningen.

Acties - Welke acties gaan we daarvoor uitvoeren?

Uitvoering en inbedding (pilots) nota bestaanszekerheid

In 2025 gaan we door met de implementatie van de ambities en de maatregelen uit de nota bestaanszekerheid. We zetten in op het verhogen van het bereik van minima-voorzieningen onder rechthebbenden, waaronder jongeren, en het verder vereenvoudigen en toegankelijker maken van deze voorzieningen. Hiervoor ronden we de in de nota opgenomen pilots in 2025 af en zorgen voor evaluatie en inbedding van de uitkomsten in het reguliere beleid.

Optimalisatie schuldhulpverlening

In aansluiting op de landelijke kaders vanuit het Plan basisdienstverlening schuldhulpverlening en de gedragscode van de NVVK, gaan we verder met de in 2024 ingezette optimalisatie, implementatie en borging van schuldhulpverlening en vroegsignalering.

Integrale samenwerking vanuit bestaanszekerheid op pijlers 'wonen' en 'zorg'

Op het gebied van wonen werken de verschillende afdelingen binnen de gemeente samen om kwetsbare doelgroepen te ondersteunen bij het vinden van een betaalbare en veilige woning. De richtinggevende oplossingen vanuit de beleidskaders bestaanszekerheid en wonen worden samengebracht in de uitvoeringsagenda's om ook op dit gebied integraal en doelgericht te kunnen opereren. Ondanks het aflopen van de rijksmiddelen op het gebied van energiearmoede, handhaven we de ambitie als gemeente om onze inwoners te blijven ondersteunen op dit gebied. Door slimme samenwerkingen intern en met de partners zorgen we voor advies op maat en lichte financiële ondersteuning aan inwoners op het gebied van duurzaamheid en energiearmoede. Tot slot werken we samen met onze lokale en landelijke partners op het gebied van een gezonde leefstijl en op het gebied van de gezondheidszorg om preventie te bevorderen en tegelijkertijd de zorg zo toegankelijk en betaalbaar mogelijk te houden voor onze inwoners.

Evaluatie en actualisatie beleidsnota re-integratie

De huidige beleidsnota “Iedereen telt mee” loopt tot en met 2025. In 2025 start de evaluatie en actualisatie van deze beleidsnota. Hierbij zal specifiek aandacht zijn voor onderzoek naar (de behoefte van) de doelgroep en de beschikbare re-integratie instrumenten.

Lokaal vertalen Participatiewet in balans

De Participatiewet in balans is een grootschalig programma om de Participatiewet die uit balans is geraakt, weer in balans te krijgen en te laten werken volgens de bedoeling van menselijke maat, vertrouwen en eenvoud. De verwachting is dat per januari 2025 een pakket van ruim 20 wetwijzigingen in werking treedt als eerste stap van dit programma. Deze wetwijzigingen hebben met name gevolgen voor onze uitvoerder Duo+. In afstemming met elkaar worden de wetwijzigingen doorgevoerd in de uitvoering.

Nieuwe wet ‘van school naar werk’

In 2025 zal naar verwachting de nieuwe wet van school naar werk ingaan. Deze wet geeft gemeenten vanuit de Participatiewet een meer preventieve rol bij het ondersteunen van jongeren met een afstand tot de arbeidsmarkt naar werk. De daadwerkelijke wijzigingen, taken en middelen zijn op dit moment nog niet volledig duidelijk.

Verwerken beleid nieuwe kabinet

Door het nieuwe kabinet zijn maatregelen aangekondigd met betrekking tot ‘werken moet lonen’. Het blijft een uitdaging voor de gemeente om, aanvullend op het structurele rijksbeleid op het gebied van inkomenszekerheid, woonzekerheid, gezondheid en kansgelijkheid aanvullend maatwerk te kunnen bieden.

Daarnaast is er een aantal wet- en regelgevingstrajecten gestart die invloed (kunnen) hebben op de dienstverlening binnen het programma bestaanszekerheid, arbeidsparticipatie en inburgering waaronder het plan basisdienstverlening schuldhelpverlening, aanpak geldzorgen armoede en schulden, hervorming arbeidsmarktinfrastructuur en de eenverdienersregeling. Wij volgen deze ontwikkelingen nauwgezet en zullen deze waar nodig vertalen in ons lokale beleid en uitvoering.

Door het nieuwe kabinet zijn ook maatregelen aangekondigd op het gebied van asiel en migratie. Er wordt ingezet op een forse beperking van de asielinstroom en een verbod op het geven van voorrang bij de toewijzing van een sociale huurwoning aan statushouders. Het is op dit moment onduidelijk in hoeverre en op welke manier deze plannen gerealiseerd zullen worden. En op welke termijn en wat deze concreet betekenen voor onze gemeentelijke aanpak.

Evaluatie en actualisatie beleidsnota inburgering

Begin 2025 ligt de evaluatie en actualisatie van de beleidsnota inburgering ter besluitvorming voor in de gemeenteraad. Hierin blikken we terug op de eerste ervaringen met de nieuwe Wet inburgering sinds de inwerkingtreding in 2022. Op basis van de evaluatie bepalen we welke beleidskeuzes uit de huidige beleidsnota behouden blijven en doen we voorstellen voor bijstelling van het beleid. In 2025 gaan we aan de slag met de implementatie van de geactualiseerde beleidsnota inburgering.

1.6.2 Overzicht baten en lasten

Bestaanszekerheid, arbeidsparticipatie en inburgering	R2023	B2024	B2025	B2026	B2027	B2028
Lasten	14.521	14.091	13.330	13.158	13.119	13.078
Baten	7.402	8.937	8.104	7.976	7.976	7.976
Saldo baten en lasten	-7.119	-5.154	-5.225	-5.181	-5.143	-5.101
Toevoegingen aan reserves	0	0	0	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves	0	0	0	0	0	0
Saldo reserves	0	0	0	0	0	0
Saldo	-7.119	-5.154	-5.225	-5.181	-5.143	-5.101

Toelichting

De baten zijn in 2025 € 0,83 miljoen lager dan in 2024. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door:

- Lagere baten doordat in 2024 eenmalige inkomsten zijn opgenomen vanuit Specifieke uitkeringen (Spuk regelingen) waarvoor in 2025 nog geen middelen zijn opgenomen (totaal € 0,83 mln.). Deze Spuk gelden worden in 2025 geraamd, zodra daar beschikkingen van zijn ontvangen vanuit het Rijk. Tegenover deze lagere baten, staan ook lagere lasten. De Spuk regelingen betreffen een vergoedingen aan verstrekkingen met betrekking de Toeslagenaffaire (€ 0,15 mln.) en een vergoeding voor verstrekkingen in het kader van de Wet Inburgering 2022 (€ 0,68 mln.).

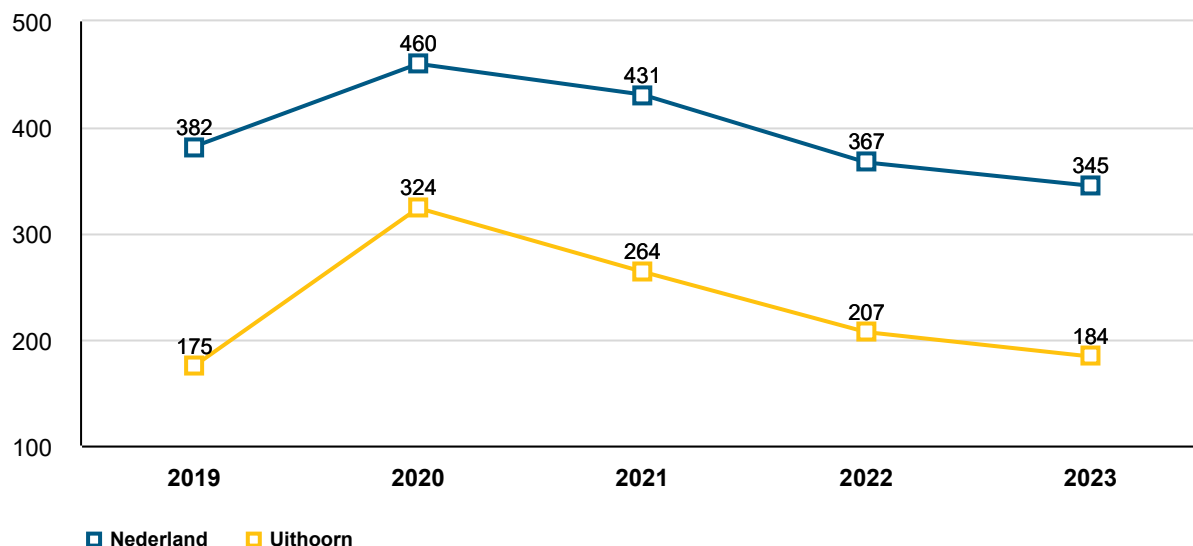
De lasten zijn in 2025 € 0,76 miljoen lager dan in 2024. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door:

- Zoals aan de batenkant is toegelicht zijn er eenmalige lasten in 2024 vanuit Spuk regelingen waarvoor in 2025 nog geen middelen zijn opgenomen (totaal € 0,83 mln.). Deze Spuk gelden worden in 2025 geraamd, zodra daar beschikkingen van zijn ontvangen vanuit het Rijk. Tegenover deze lagere lasten, staan ook lagere baten. De Spuk regelingen betreffen een vergoedingen aan verstrekkingen met betrekking de Toeslagen-affaire (€ 0,15 mln.) en een vergoeding voor verstrekkingen in het kader van de Wet Inburgering 2022 (€ 0,68 mln.).
- Hogere Uitvoeringskosten wet Inburgering DUO+ (€ 0,06 mln.). Vanwege de verhoogde huisvestingstaakstelling statushouders waar we sinds 2023 mee te maken hebben, zijn de uitvoeringslasten voor de inburgering toegenomen, terwijl er vanuit het Rijk vooralsnog geen aanvullende middelen beschikbaar worden gesteld na 2024. Omdat de inburgeringstermijn drie jaar bedraagt, werkt een verhoging van de taakstelling nog jarenlang door in de uitvoering.
- Hogere lasten bijstandsuitkeringen (€ 0,38 mln.). In 2024 is er bij de 2^e voortgangsrapportage een eenmalige verlaging opgenomen van het aantal bijstandsccliënten. Het is nog onzeker of deze structureel doorwerkt. Om deze reden is de verlaging voor een deel meegenomen voor 2025. Vooralsnog wordt er vanaf 2025 rekening gehouden met een lichte toename van het uitkeringsbestand.
- Lagere lasten armoedebeleid (€ 0,10 mln.) doordat er in 2024 sprake is van een eenmalige overheveling pilot vroegsignalering vanuit 2023 en een eenmalige maatwerk-opdracht DUO+ voor het optimaliseren schuldhulpverlening.

- Lagere lasten voor verstrekkingen Energietoeslag (€ 0,31 mln.). In 2024 waren vanuit de overheveling 2023 nog incidentele middelen beschikbaar voor het uitkeren van Energietoeslag voor huishoudens met een laag inkomen, inclusief de uitvoeringskosten. In 2025 zijn deze middelen niet opgenomen.
- Lagere lasten voor inzet continuïteit bestaanszekerheid (€ 0,12 mln.). In 2024 zijn er eenmalig middelen opgenomen vanwege zwangerschapsvervangings, langdurig ziekteverzuim en voor de overbrugging van een openstaande vacature door middel van externe inhuur om de continuïteit van de dienstverlening op het terrein van bestaanszekerheid en arbeidsparticipatie te kunnen waarborgen.
- Hogere lasten met betrekking tot de bijdrage aan de AM Match (€ 0,17 mln.) met name als gevolg van een eenmalige terugbetaling in 2024 van het rekeningresultaat 2023.
- Lagere lasten door diverse kleine verschillen (€ 0,01 mln.).

1.6.3 Indicatoren

Personen met een bijstandsuitkering

per 10.000 inwoners

1.7 Veiligheid

1.7.1 Effecten opgave en acties

Effecten - Wat willen we bereiken?

1. Uithoorn is een aantrekkelijke gemeente waar inwoners en ondernemers veilig zijn en zich veilig voelen
2. Inwoners en ondernemers werken samen met professionele partners om de veiligheid te vergroten.

Opgave - Wat moeten we verbeteren?

- Vergroten betrokkenheid inwoners en ondernemers bij veiligheidsproblematiek
- Versterken integrale aanpak door een goede balans tussen preventie, interventie, controle en repressie
- Het verbinden van zorg en veiligheid met elkaar en met de fysieke leefomgeving
- Inzetten op voorkomen van jeugdoverlast en -criminaliteit
- Voorkomen van escalatie in complexe casussen

Acties - Welke acties gaan we daarvoor uitvoeren?

Vergroten focus binnen opgavegerichte wijkaanpak zorg en veiligheid

Op basis van de ervaringen in voorgaande jaren wordt de opgavegerichte wijkaanpak zorg en veiligheid aangepast, waarbij de aanpak meer focus zal hebben op specifieke zorg- en veiligheidsproblematiek in de wijken. Dit is een wijziging t.o.v. de aanpak tot 2024, waar het vormen van wijknetwerken centraal stond. We zagen dat in de praktijk het merendeel van de ingebrachte signalen vanuit de wijknetwerken betrekking hebben op de openbare ruimte, zoals bestrating, groenonderhoud, verkeersveiligheid en bijvoorbeeld afval/parkeerbeleid. We zorgen er nu voor dat bewoners met deze signalen worden doorverwezen naar het meldsysteem (BuitenBeter app) of de samenwerking wordt opgezocht met partners en collega's uit het fysieke domein.

Door deze wijziging in de aanpak komt er binnen de wijkaanpak zelf meer ruimte om te focussen op specifieke thema's op het terrein van van zorg en veiligheid. Uiteraard blijven we inwoners en professionals betrekken bij het identificeren en aanpakken van dergelijke vraagstukken en hotspots.

Stimuleren van bewustwording van ondermijning onder inwoners en ondernemers

In 2025 wordt de koers van de voorgaande jaren op het gebied van ondermijning voortgezet. Communicatie en preventieactiviteiten worden ingezet om inwoners en ondernemers alert te maken op de signalen en gevaren van ondermijning. Bijzonder aandacht blijft er daarbij voor de sierteelt sector, door de deelname aan het programma weerbare sierteelt. De gemeente Uithoorn faciliteert de contacten tussen het programma en de ondernemers binnen de sector, om deze weerbaar te maken tegen ondermijnende criminaliteit.

Professionaliseren Informatieknooppunt Ondermijning

Vanuit de ondermijningsaanpak is er de wens om een centrale plek te creëren waar meldingen en informatie over (vermoedelijke) ondermijning vanuit verschillende bronnen bij elkaar kan worden gebracht en kan worden bekeken hoe en door wie die signalen het beste kunnen worden opgepakt. In de afgelopen jaren is in samenwerking met de partners als politie en handhaving een begin gemaakt met het inrichten van een centraal

informatieknooppunt. In 2025 wordt dit informatieknooppunt geprofessionaliseerd, om betere sturing te geven in de aanpak van ondermijning.

Voortzetten aanpak woonfraude

Vanuit de aanpak ondermijning is woonfraude in de vorm van spookbewoning geprioriteerd. Spookbewoning heeft een directe negatieve invloed op het aantal beschikbare woningen in de gemeente en een (in)direct verband met zowel drugscriminaliteit als mensenhandel, in de vorm van arbeidsuitbuiting. Het aanpakken van woonfraude is van essentieel belang voor het vergroten van de leefbaarheid en veiligheid binnen onze gemeente. Als onderdeel van een bredere aanpak om woonfraude binnen onze gemeente aan te pakken en te verminderen, is een Coördinator Woonfraude aangesteld voor een pilotjaar. Deze coördinator zal een cruciale rol spelen in het opzetten en coördineren van het Gemeentelijk Interventie Team (GIT) voor integrale controles en handhaving op casus-niveau, het samenwerken met de Toezichthouder BRP ten aanzien van leegstand, en het prioriteren van signalen en meldingen met betrekking tot spookbewoning.

Voortzetten aanpak kwetsbare meiden

Doel van de aanpak kwetsbare meiden is om die meiden te ondersteunen en begeleiden bij het versterken van hun zelfredzaamheid, het vergroten van hun weerbaarheid en het bieden van kansen op een gezonde toekomst. Die aanpak heeft geresulteerd in het opbouwen van een vertrouwensband met meiden, wat zorgde voor verbeterde communicatie, een gevoel van gemeenschap en het voorkomen van crisissituaties door tijdige ondersteuning. De extra inzet van een jongerenwerker voor de kwetsbare meiden aanpak in 2024 is geborgd in de nieuwe opdracht voor het jongerenwerk in 2025 en daarmee wordt de aanpak doorgezet.

Aanpakken overlast vanuit Meldpunt Zorg en Overlast (MZO)

Om gecoördineerd jeugdoverlast en overlast in woonomgevingen te verminderen en hulp te kunnen bieden aan zorgbehoevenden die zelf geen hulp vragen (bemoeizorg), heeft de gemeente het Meldpunt Zorg & Overlast. Ook in 2025 kunnen bewoners en professionals een melding doen, waarna een regisseur voor gecoördineerde afhandeling zorgt. Bij eventueel meervoudig complexe problematiek kan de regisseur van het MZO een beroep doen op de collegiale expertise binnen het team Zorg & Veiligheid of de expertise van het Actiecentrum Veiligheid en Zorg (AcVZ) in Amsterdam.

Aanpak mensenhandel

Conform het landelijke programma 'Samen tegen mensenhandel' realiseert de gemeente een aanpak ter bestrijding en bescherming van slachtoffers van zowel seksuele, criminele als arbeidsuitbuiting. Er is hiervoor een aanpak opgezet en is er (mede) voor Uithoorn een zorgcoördinator mensenhandel gekomen. In 2025 wordt deze aanpak voortgezet.

Intensieve aanpak jeugdoverlast en jeugdcriminaliteit

Gerelateerd aan jeugdoverlast en jeugdcriminaliteit is er binnen de gemeente Uithoorn specifieke aandacht voor het voorkomen van jonge aanwas. De aanpak richt zich zowel op het bieden van perspectief aan jongeren, als het vergroten van ouderbetrokkenheid en wordt voortgezet in 2025 door middel van onder meer de inzet van specialistisch jongerenwerk en de Lokale Persoonsgerichte Aanpak (LPGA). Voor jongeren waar zorgen over bestaan, maar nog te weinig zorgen om ze op te nemen in de hieronder genoemde persoonsgerichte aanpakken, is er deze Lokale Persoonsgerichte Aanpak.

Persoonsgerichte aanpakken en verbinding met het AcVZ

De gemeente Uithoorn maakt gebruik van diverse persoonsgerichte aanpakken, die ook in 2025 worden ingezet om kwetsbare (jeugdige) personen te ondersteunen. Het doel van deze aanpakken is gericht op het verbeteren van toekomstperspectieven, voorkomen van recidive en voorkomen dat broertjes en/of zusjes, van de personen in de aanpak, afglijden naar criminaliteit. Voor de jongeren met zware (drugs-)criminaliteit problematiek is er de top600/Veilig Alternatief aanpak. Voor jongeren met een beginnend criminele carrière is er de Doorgroeiersaanpak. Ook is er regievoering op ex-gedetineerden, personen met onbegrepen gedrag, radicalisering en extremisme. Voor deze persoonsgerichte aanpakken wordt regionaal samengewerkt binnen het Actiecentrum Zorg en Veiligheid (AcVZ) in Amsterdam. Zo wordt optimaal aangesloten bij de laatste ontwikkelingen in de diverse persoonsgerichte aanpakken.

Samenwerking Blijvend Veilig.

Het team zorg en veiligheid werkt sinds 2021 samen in de vorm van een proeftuin met de Raad voor de Kinderbescherming, Veilig Thuis, Jeugdbescherming regio Amsterdam, de William Schrikker Stichting en de Blijf Groep aan de aanpak Blijvend Veiligheid. In deze aanpak staat het perspectief van de veiligheid van elk gezinslid centraal, met de volgende doelstellingen:

- Het voorkomen van overdrachten, wat zowel effectiviteit en efficiency ten goede komt.
- Verbindingen in de wijk tot stand brengen – samenwerken i.p.v. overdragen.
- Minder inzet van gezagsbeperkende maatregelen.

In 2025 wordt de proeftuin voortgezet. Ook zal in 2025 naar verwachting landelijk gekeken worden naar de opbrengsten van de diverse proeftuinen die allemaal vallen onder het landelijke programma 'Toekomstscenario voor kind- en gezinsbescherming'. Dat programma richt zich op een eenvoudiger, gezinsgerichte aanpak die transparantie, rechtsbescherming en verbetering omarmt.

1.7.2 Overzicht baten en lasten

Veiligheid	R2023	B2024	B2025	B2026	B2027	B2028
Lasten	3.588	4.056	4.110	4.147	4.139	4.139
Baten	202	116	116	116	116	116
Saldo baten en lasten	-3.386	-3.940	-3.993	-4.030	-4.022	-4.022
Toevoegingen aan reserves	0	0	0	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves	0	0	0	0	0	0
Saldo reserves	0	0	0	0	0	0
Saldo	-3.386	-3.940	-3.993	-4.030	-4.022	-4.022

Toelichting

Bij de baten zijn geen verschillen.

De lasten zijn in 2025 € 0,05 miljoen hoger dan in 2024. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door:

- Lagere lasten voor Kwetsbare Meiden (€ 0,09 mln.). In 2024 waren eenmalige budgetten beschikbaar voor de aanpak kwetsbare meiden. In lijn met de uitgangspunten van de Kadernota 2025 om geen middelen voor beleidskeuzes aan te vragen, vervallen in 2025 deze eenmalige budgetten voor meidenwerk. Het meidenwerk zal worden ondergebracht in de nieuwe afspraken over het jongerenwerk voor 2025

- Hogere lasten door de bijdrage Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland (VrAA) (€ 0,05 mln.).
- Hogere lasten voor Preventieve activiteiten Veiligheid (0,10 mln.). Dit structurele budget is in 2024 eenmalig ingezet ter dekking van meerkosten voor inhuur binnen het team Vergunningen, Toezicht en Handhaving (VTH) van Duo+, welke buiten het programma Veiligheid valt.
- Lagere lasten voor continuïteit Sociaal Team (€ 0,10 mln.). In 2024 zijn er extra middelen opgenomen vanwege langdurig ziekteverzuim en voor de overbrugging naar de invulling van enkele openstaande vacatures is gebruik gemaakt van tijdelijke externe inhuur om de continuïteit van de dienstverlening aan gezinnen te kunnen waarborgen.
- Hogere lasten door het samenvoegen van de eerder afzonderlijke subsidiebeleidsregels voor Jongerenwerk en Specialistische Jongerenwerk. Dit leidt tot een verschuiving van subsidiemiddelen uit het deelprogramma Maatschappelijke ondersteuning, Sport en cultuur naar dit deelprogramma, inclusief indexering (€ 0,13 mln.).
- Lagere lasten door de verwerking van het besparingsvoorstel met betrekking tot andere werkwijze Bemoeizorg (€ 0,05 mln.). De andere werkwijze zal leiden tot een kortere interventie, wat een besparing oplevert.
- Hogere lasten door diverse kleine verschillen (€ 0,01 mln.).

1.7.3 Indicatoren

Veiligheidsindex

Een lagere waarde staat voor een beter veiligheidscijfer. De regio bestaat uit de gemeenten Aalsmeer, Amstelveen, Amsterdam, Diemen, Ouder-Amstel en Uithoorn. Het eenduidige samengestelde veiligheidscijfer wordt niet meer gehanteerd in de veiligheidsindex. Hieronder nog wel de deelindexen criminaliteit, overlast, veiligheidsbeleving en de nieuwe variabele de ervaren slachtofferschap

Geregistreerde criminaliteitsindex

Deze index bestaat uit politiecijfers (misdrijven) over high impactcriminaliteit (zoals overvallen, straatroof en bedreiging) en veelvoorkomende criminaliteit (zoals zakkenrollerij, fietsendiefstal en drugshandel).

Gerapporteerd slachtofferschap index

Deze index bestaat uit antwoorden op vragen uit de Veiligheidsmonitor over ervaren slachtofferschap van criminaliteit. Ook in deze index wordt onderscheid gemaakt naar high impact slachtofferschap en veelvoorkomend slachtofferschap. Daarnaast wordt in deze index slachtofferschap van digitale criminaliteit meegenomen, zoals hacken, identiteitsfraude en phishing.

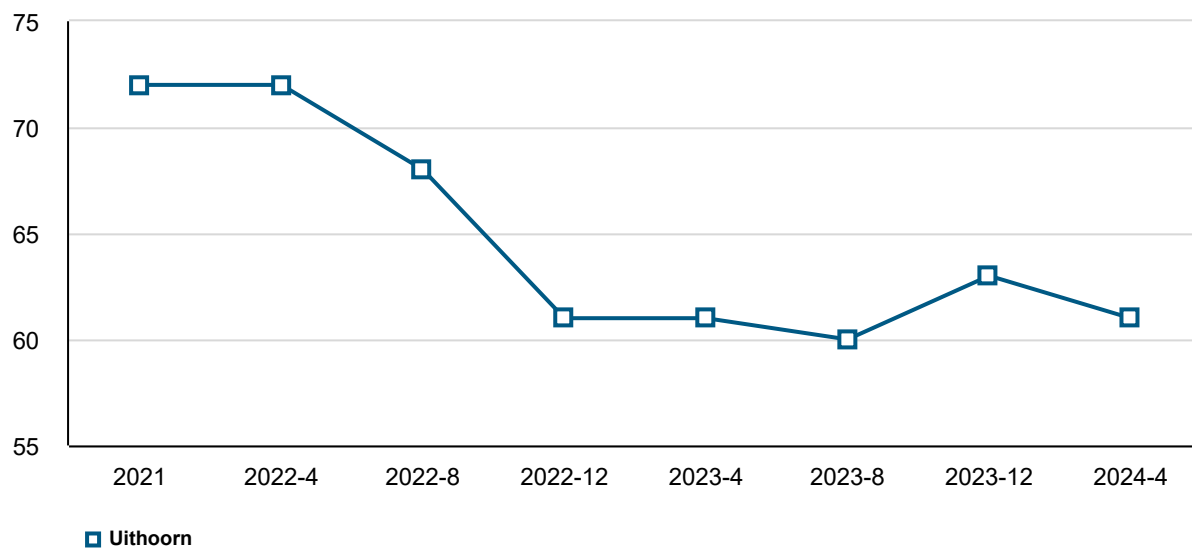
Ervaren overlastindex

In deze index worden overlastmeldingen van bewoners bij de politie en/of de gemeente en antwoorden op vragen uit de Veiligheidsmonitor over overlast gecombineerd. Deze index bestaat enerzijds uit personenoverlast (onder andere jeugdoverlast en geluidsoverlast) en anderzijds uit verloedering (onder andere rommel op straat, onderhoud van straatverlichting en hoe schoon/vies een buurt is).

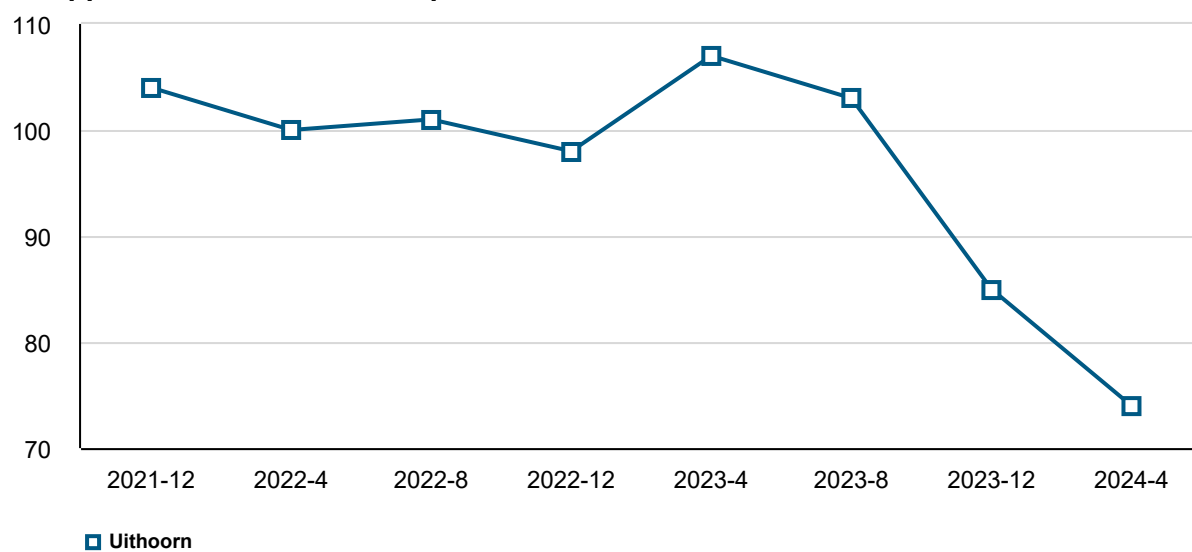
Onveiligheidsbelevingsindex

Deze index is volledig gebaseerd op enquêtegegevens uit de Veiligheidsmonitor met vragen over onveiligheidsgevoelens, risicoperceptie en vermijdingsgedrag.

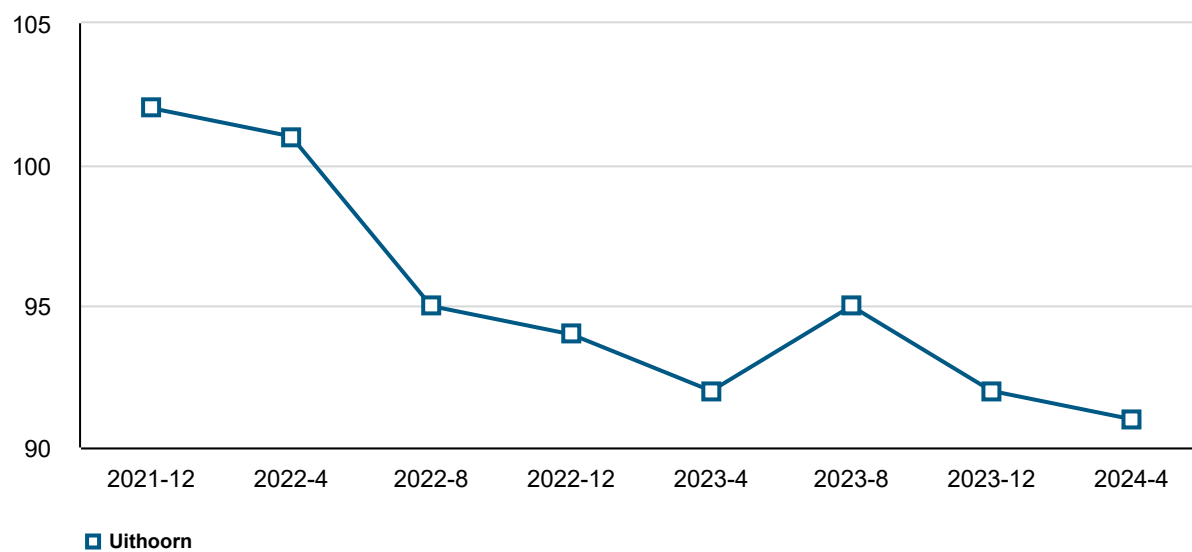
Geregistreerde criminaliteit

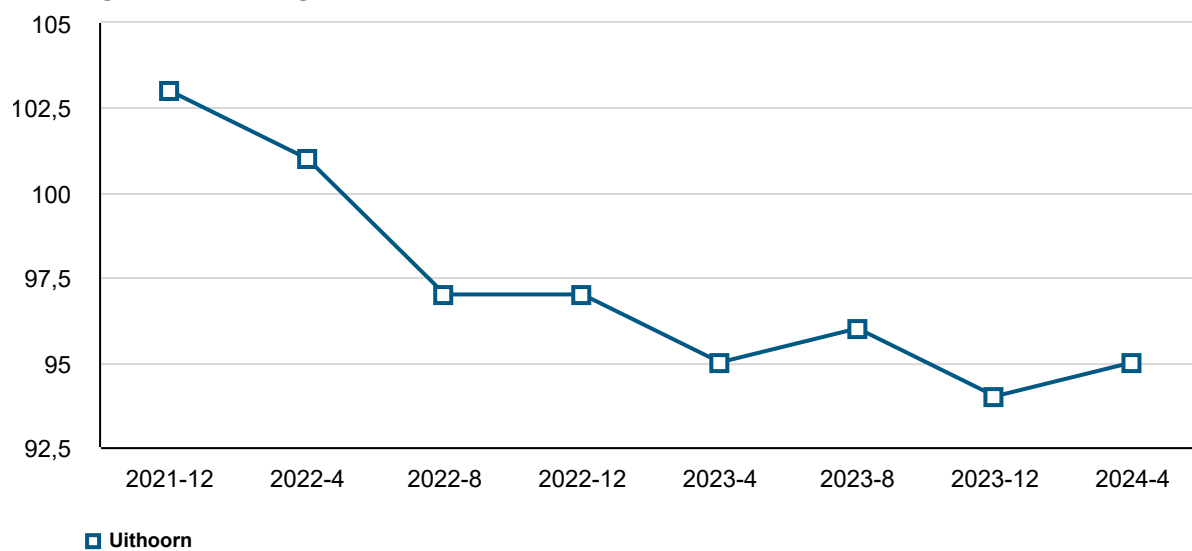
Gerapporteerd slachtofferschap

Ervaren overlast

Onveiligheidsbeleving

Wonen en werken

2.1 Visie	52
2.2 Kaderstellende beleid notities	53
2.3 Verbonden partijen	54
2.4 Groen, blauw en duurzaam omarmen	54
2.5 Gezond en veilig leven	57
2.6 Toekomstbestendig wonen en verplaatsen	60
2.7 Veerkrachtig ondernemen	65
2.8 Sociaal en cultureel verbinden	68
2.9 Ontwikkelen van gebieden en locaties	70

